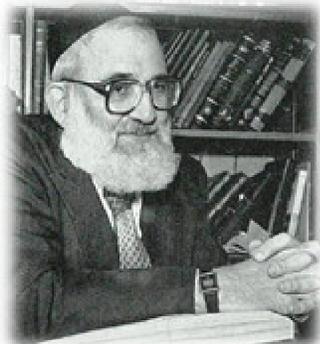

The Essence of Rosh Chodesh

BY: RAV YAAKOV WEINBERG ZT"l

About Rav Weinberg zt"l

HaRav Yaakov Weinberg, zt"l, (1923 – 1999) was the Rosh HaYeshiva of Yeshivas Ner Yisrael in Baltimore, Maryland from 1987 until his petira in 1999. For many decades he was a force for Torah in the Jewish world. He was the ultimate Rebbi, transforming the hearts and minds of thousands of talmidim with his unfaltering adherence to the truth of Torah and the words of Chazal. With his incisive analysis and penetrating insight, he developed generations of outstanding leaders. They follow his example in their understanding of Torah and in their responsibility for its transmission. His talmidim have been instrumental in creating communal organizations including shuls, schools and kiruv centers. Rav Weinberg was a sought-after advisor, involved in hundreds of private and public issues within the Jewish community. He often conducted the question and answer sessions at Torah Umesorah conventions where many benefited from his counsel. Rav Weinberg was married to Rebbetzin Shaina Chana Ruderman, the daughter of Rav Yaakov Yitzchok Ruderman, zt"l, the founder of Ner Yisrael. He was the older brother and mentor of Rav Noach Weinberg, zt"l, the founder of Aish HaTorah.

Dedicated L'zchus Refuah Shleima
זרם בן מלכה עמו"ש

28 Tishrei, 5783 - October 23, 2022

Transcription and footnotes by Moishe Wax
Editorial assistance by Dr. Michael Ring

The following is an adaptation of a shiur that was delivered in Aish HaTorah in Jerusalem. Appreciation is due to Aaron Dayan of Aishaudio.com for authorizing the transcription and publication of this shiur.

The Rosh HaYeshiva had a distinctive and expressive style of speaking. The text has been edited extensively for readability, including the addition of subtitles. Where necessary, the usual grammatical rules have been relaxed to retain the force and flavor of the Rosh HaYeshiva's delivery.

Renewal and Repentance

The word for month by us Jews is חודש.¹ חודש comes from חָדַשׁ.² The month depends on the renewal of the moon. The moon wanes, disappears and renews itself. And in the renewed moon we have our new month.³ The month is for all nations, built around the motion of the moon, but we call it by this feature, this feature of renewal. The ראש חודש of קדושה is this very concept of renewal. We're given ראש חודש as a כפרה because in the concept of renewal is where we find atonement, where we find תשובה and where we find the strength and the approach with which to build our lives.⁴

Certainly, the concept of תשובה is above all a concept of renewal. You're a new man.⁵ This concept of renewal, this concept of recognizing that every moment is fresh and every moment is a new beginning, is built into the ברואה 'רבונו של עולם. He built it in the motions of the moon and He gave us the מצוה to be מקדש את החודש,⁶ to identify with this renewal. We sanctify each month. We establish in ourselves the recognition of this concept of renewal. Renewal means that the burden of the past is "losable." We can start fresh anytime.⁷

In ראש החודש, as in all קדושת הזמן, we have help from the רבונו של עולם.⁸ ראש חודש is the time when we can reach out most easily and most successfully to establish our self-renewal. That's why it's

1. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה (שמות יב ב).
2. ...ובעבור זה נקרא חדש...בעבור חדש אור הלבנה... [אבן עזרא שם].
3. [א] החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה (שמות יב ב).
- החדש הזה - הראהו לבנה בחדושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חדש (מכילתא) [רש"י שם].
- [ב] מצות קדוש החדש - לקדש חדשים ולעבר שנים בבית דין גדול בחכמה סמוך בארץ ולקבע מועדי השנה על פי אותו קדוש שנאמר (שמות יב ב) "החדש הזה לכם ראש חדשים" כלומר כשתראו חדושה של לבנה תקבעו לכם ראש חדש... [חינוך מצוה ד].
4. [א] רבי שמעון בן פיז רמי כתיב "ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים" וכתוב "את המאור הגדול ואת המאור הקטן" (בראשית א טו) אמרה ירח לפני הקב"ה רבש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד אמר לה לך ומעטי את עצמך אמרה לפניו רבש"ע הואיל ואמרת לפניך דבר הגון אמעית את עצמי אמר לה לך ומשול ביום ובלילה אמרה ליה מאי רבותיה דשרגא בטיהרא מאי אהני אמר לה זיל לימנו בך ישראל ימים ושנים אמרה ליה יומא נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופותא דכתוב "היו לאותות ולמועדים ולימים ושנים" (בראשית א יד) זיל ליקרו צדיקי בשמך יעקב הקטן (עמוס ז ב) שמואל הקטן דוד הקטן (שמואל א י, יד) חזייה דלא קא מיתבא דעתה אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שיער של ראש חדש שנאמר בו לה' (במדבר כח טו) אמר הקב"ה שיער זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח (חולין דף ס ב).
- * אמר לה הקב"ה הנני עושה לך כבוד שמישב דעתך תחת שמיעטתך ומאי ניהו שיהו ישראל בכל ר"ח מקריבין קרבן לפני לכפר עונותיהם לפיכך אמר הקב"ה הביאו כפרה לפני בר"ח לכפר עליכם כדי שתשלימו עלי בקרבן כפרה זה את הכבוד שאמרת לעשות לירח בשביל שמיעטתיו וזה הוא פירוש הביאו כפרה עלי שמיעטתי וכו' [רי"ף שם].
- [ב] ...וגם אז הוא פגם הגדול של לבנה הבא ממיעוט הירח אשר מצד קטרוג הזה נמשך קטרוג הקליפות כנודע עד זמן שיטהר העולם ויצורף מכל סיג והיה אור הלבנה כאור החמה (ישעיה ל, כו) משום הכי הקב"ה קובע כפרה בראש חודש כדאיתא בפרק אלו טריפות (חולין ס ב) במאמר דקטרוג לבנה שאמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח הגם דשאמר הזה תמוה ויש בו סודות מופלאות מכל מקום נשמע ממנו שראש חודש בעצמו זמן כפרה על כן ראוי לכל אחד מישראל להרהר בתשובה ולתקן מעשיו ונראה בעיני שראוי לעשות כן קודם תפלת מוסף ומבואר למבין [שני לוחות הברית עשרת הדברות מסכת פסחים נר מצוה ה].
- [ג] ראשי חדשים לעמך נתת זמן כפרה לכל תולדותם...אלקינו ואלקי אבותינו חדש עלינו את החדש הזה לטובה ולברכה לששון ולשמחה לישועה ולנחמה לפרנסה ולכלכלה לחיים ולשלום למחילת חטא ולסליחת עון (בשנת העיבור עד חודש ניסן ולכפרת פשע) כי בעמך ישראל בחרת מכל האמות וחקי ראשי חדשים להם קבעת ברוך אתה ה' מקדש ישראל וראשי חדשים [קדושת היום במוסף עמידה לראש חודש].
5. מדרכי התשובה...ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים... [רמב"ם הלכות תשובה פרק ב הלכה ה].
- * ועוד עיין רמב"ם הלכות תשובה פרק ז ו-ז
6. עיין ספר החינוך מצוה ד
7. [א] ואמרתם גם הנה עבדך יעקב אחרינו כי אמר אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני ואחרי כן אראה פניו אולי ישא פני [בראשית לב כא].
- * ונראה בעיני שכל כפרה שאצל עון וחטא ואצל פנים כולן לשון קנוה והעברה הן ולשון ארמי הוא והרבה בתלמוד וכפר ידיה (ב"מ כד.) בעי כפורי ידיה בהוא גברא (גיטין נו.) וגם בלשון המקרא נקראים המורקים של קדש כפורי זהב (עזרא א י) על שם שהכהן מקנח ידיו בהן בשפת המזרק (זבחים צג:) [רש"י שם].
- [ב] תשובה היא השבת הדבר לכמות שהיה קודם החטא וכאילו אין כאן כתם כלל [רסיסי לילה אות נ].
8. [א] כבר ביארנו שלא למזכרת אנו חוגגים את המועדים אלא חוזרים אנו בהם לתוכנם המקורי - לאותה קדושת הזמן שנשפעת גם עכשיו כבעת ההיא. אמר מ"ר זצ"ל (הרב צבי הירש ברוידא זצ"ל מקלם) כי לא הזמן עובר על האדם אלא האדם נוסע בתוך הזמן למשל בשבת הראשונה כאילו נקבעה 'תחנה' ששמה שבת ובכל שבוע ושבע מגיע האדם לאותה 'תחנה' עצמה - ממש אותה השפעת קדושה עצמה של שבת בראשית וכן במועדים: בכל שנה ושנה חוזר האדם ומגיע אל 'תחנת' גאולת מצרים אשר בזמן ההוא אפשר להשיג השפעת הגילוי של חירות - זמן חירותנו ממש [מכתב מאליהו, חלק ב, דף כא].
- [ב] סלה כל אבירי אדני בקרבי קרא עלי מועד לשבר בחורי גת דרך אדני לבתולת בת יהודה [איכה א טו].
- * ...ומכאן דראש חודש איקרי מועד... [עיין תורה תמימה שם].
- [ג] וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלקיכם אני ה' אלקיכם [במדבר י י].

associated so intimately and closely with the whole idea of תשובה. And that's why we have the concept of יום כיפור קטן, that the day before ראש חודש is a day of תשובה, repentance, introspection, rethinking what we are, what we did, how we are, what we understand, what our aspirations and hopes will be, all that goes into a תשובה, a preparation, really, for beginning anew. That is the mark of the חסד רבונו של עולם, that the past is not a dead weight.⁹ One of the aspects of renewal, חידוש, is that we can start again fresh, clean, clear. And that we can shake off the burdens of our past actions. This aspect of ראש חודש, of renewal, is the one that we approach and deal with through the יום כיפור קטן, the preparation of the day before.¹⁰

Renewal and Rejuvenation

There is another aspect of renewal, there is another aspect of חֲדָשׁ, that perhaps is more fundamental and perhaps is the very basis for תשובה as well.

There is no comparison between the old and the new in terms of our relationship, of our excitement and interest. You have only to stop and think how much more the beginning of a new מסכתא grips us than the learning of that same מסכתא after the first couple of months. You have only to recall how much more sweet and pleasant learning a new גמרא is than חזרה, going over the old. Seeing a new place, the excitement that it engenders, the feeling of awareness and interest that is there, that is a reality when we start something new, when we see something new, when we approach something new, and the fading out of enthusiasm and interest and involvement as it becomes somewhat old.¹¹

This ספרים סופר's own חתם סופר¹², בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, I think it is in one of the ספרים סופר's own חתם סופר once said, "People say that I have a very good memory. That is absolutely not true. I have a very ordinary memory. But every piece of Torah that I learn, I learn it with the excitement of one who has never seen a piece of Torah before in his life and who will never see another again. Try to forget it."¹³ If there is that sense of

9. [א] שאלו לחכמה החוטא מהו עונשו אמרה להם "וחטאים תרדף רעה" (משלי יג כא) שאלו לנבואה החוטא מהו עונשו אמרה להם "הנפש החוטאת היא תמות" (יחזקאל יח ד) שאלו לתורה חוטא מה עונשו אמרה להם יביא אשם ויתכפר לו שאלו להקב"ה החוטא מהו עונשו א' להם יעשה תשובה ויתכפר לו הדא היא דכת' טוב וישר יי' וגו'" (תהלים כה ח) [פסיקתא דרב כהנא כד ז].
[ב] עיני מסילת ישראל פרק ד

10. יש אנשי מעשה שנוהגים להתענות כל ערב ראש חודש בשביל מיעוט הירח ומטו משמיה דמהר"ם קורדוירו ז"ל שהיה קורא אותו יום כיפור קטן לפי שבו מתכפרין עוונות של כל החודש דומיא דשעיר ר"ח כדאמר'י' במוסף זמן כפרה לכל תולדותם והבי' הב"י סי' תכ"ג בשם א"ח כי כינוי תולדותם קאי על החדשים ר"ל כי עולת ראש חודש היתה באה על תולדות ימי החדש לפיכך קרא ר"ח זמן כפרה [פרי חדש תיו].

11. [א] כתב החסיד יעב"ץ (אבות א ד): "כי בטבע האדם לקוץ בדברים בהתמדתם ויבואו לבז המלמד והתורה עצמה ולכן אמר התנא שאל אמר אדם כבר שמעתי דבר זה פעמים רבות אלא "הוי שותה בצמא את דבריהם" כאילו לא שמעתם מעולם.
[ב]...אלא תרתי קלי מחד גברא לא משתמע'י מתרי גברי משתמע'י ומתרי גברי מי משתמע'י והא תניא בתורה אחד קורא ואחד מתרגם ובלבד שלא יהו שנים קורין ושנים מתרגמין הא לא דמיא אלא לסיפא בהלל ובמגילה אפילו עשרה קורין אלמא כיון דחביב יהיב דעתיה הכא נמי כיון דחביב יהיב דעתיה ושמע... [ראש השנה דף כו א].
*דחביבה עליה - חדשה היא לו [רש"י שם].

*[הגמרא אינה מבארת מה היא החביבות המיוחדת של הלל ומגילה. ורש"י מפרש ש"חדשה היא לו" הואיל ואין קוראים את ההלל והמגילה אלא לעתים רחוקות מה שאין כן בקריאת התורה שהיא כמה פעמים בכל שבוע].

12. היום הזה ה' אלקיך מצוד לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך [דברים כו טז].
היום הזה ה' אלקיך מצוד - בכל יום יהיו בעיניך חדשים כאלו בו ביום נצטוו עליהם (תנחומא) [רש"י שם].

13. [א] כפי שהיה אומר בעל "חתם סופר": "לא שנברכתי בזכרון טוב במיוחד אולם השקעתי זמן ומאמץ כה רבים בלימוד נושא כלשהו בתורה שפשוט תהיה זו בושה לשכוח אותו" [From the biography of Reb Moshe Feinstein zt"l].

[ב] ע"ד הלצה ע"פ מה שנראה לי שנועד לן זה מנהג לחדש חידושים יותר מדאי וכל א' בונה במה לעצמו זה בכה וזה בכה אפשר לחפש לן זכות שגזרו כן גאוני קדמונינו ז"ל שראו שכחה שגוברת בעו"ה בעולם וא"א לאוקמא גירסא אכן ע"י החידושים בכל דף ועמוד עי"ז זוכר הכל ומילתא דתמיח מידכר דכירא והנסיון מעיד לנו ע"ז וידוע אני בעצמי. וא"כ אף אם החידוש אינו נכון כ"כ מ"מ מועיל לשכחה כנ"ל. ואפשר שזהו פי' הש"ס אנו כאצבע בבירא לשכחה ומוסיף אידך ואנו כאצבע בקירא לסברא. שלכאורה אין זה מענין הראשון אכן לפי הנ"ל א"ש שבתחלה הי' כאצבע בבירא לשכחה מ"מ הי' אפשר להועיל ע"י חידושי' אבל עכשיו אנו כאצבע בקירא לסברא ג"כ ומה לעשות עוד. וידוע ששמן זית מחזיר תלמודו של עי"ן שנים כמבואר סוף הוריות ע"ש הא קאמר האי בר בי רב דלית לי' מישחא היינו זכרון הנקרא ע"ש שמן זית נימשי במים דחריצי בתורת החריצים הידועים בזה ז' חרוץ ושנון וד"ק [חתם סופר על מסכת שבת דף קמ ב].

excitement and interest, it's the only exposure I will ever have to Torah, that ten minutes is a קנין עולם. That ten minutes of the only opportunity that will ever present itself to me, I can grab in now. That which I will now grab in, that which I will now imbibe and absorb, is all that I will have, as he said, you can't forget it. It becomes the very core of your life. Its interest, it seeps in, it dips in, it becomes the thing you care about.

And memory is caring.¹⁴ You've only to see the unbelievable feats of memory that people who care perform. Boys who couldn't remember their address or telephone number will remember the baseball averages of fifty players, can tell you the scores of games for the past twenty five years, who if it came to something in their studies totally forget what they read two minutes ago. The difference, of course, is the degree of interest, the absorption that they have in those baseball scores. They're absorbed in it. They remember it. The freshness, the sense of newness, the sense that this is something unique and different is a thing that makes it be bound in our thoughts, in our memories, in our feelings, in every recollection of it. You can't forget it. That's the vort that he is saying.

This **בכל יום יהיו בעיניך כחדשים** is what this means. It isn't that "Oh, I've learned Torah already." It's that each word is a new opportunity. Each word is a whole new insight, a unique experience, it's something separate and it's worth in the millions, it's a precious thing. You can't compare it to even diamonds. You get tired of diamonds. A man who deals with diamonds all day, they become cheap. Good, he's still a little more careful than he would be with stones, he wants to be sure he doesn't lose one, but the excitement and the sense of wonder of seeing it disappears after he's examined his first thousand diamonds.¹⁵

הלכות ראש gives us this **כח** if we use it, with our **תפילות**, with our **הבנות**, our learning **ראש מצוות** and **עבודה** and **רבונו של עולם** gives us this ability to look at the Torah and the **ראש חודש** with a sense of freshness, with a sense of beginning, with all the excitement that that engenders, with all the wonder and interest that automatically come to us when we look at it that way. And more, it is a constant reminder of the need to recognize that every word of Torah is a unique experience, that every opportunity of **מצוה** is a unique experience. It is a separate attestation of a faith. It is a separate establishment of an excitement of relating to a **רבונו של עולם**. The awareness,

14. [א]...חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי ואלו הן רבי אליעזר בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה ורבי יוסי הכהן ורבי שמעון בן נתנאל ורבי אלעזר בן ערך הוא היה מונה שבתן רבי אליעזר בן הורקנוס בור סוד שאינו מאבד טפה... [אבות ב ח].
*מעלה זו נבעה מתשוקתו הרבה ללימוד התורה - שכל כך נתאהבה עליו עד שנעשית חרותה על לבו [תפארת ישראל (שם); חפץ חיים (על התורה)].

[ב] עיין פחד יצחק בענין שבועות מאמר ל
15. תורת ה' תמימה משיבת נפש עדות ה' נאמנה מחכימת פתי: פקודי ה' ישרים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים: יראת ה' טהורה עומדת לעד משפטי ה' אמת צדקו יחדו: הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים [תהילים יט ח-יא].
טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף [תהילים קיט עב].

16. If you understand what *Pesach* does, it makes it that much more full. *Chaviv Ha'adam she'nivra b'tzelem Elokim* [Avos: 3 14]. He is a *tzelem Elokim*. He acts as a *tzelem Elokim*. It's a fact of existence that he's is a *tzelem Elokim*. But, *chiba yeseira noda'as lo*, it was made known to him. If you are aware of it, you use the *tzelem Elokim* far more deeply. *Chavivin Yisrael she'nikra banim l'Makom* [Avos: 3 14]. It's a fact that he's a *ben l'Makom*. A *Yid, rachmana l'tzlan, nebach*, who isn't aware that he's a *ben l'Makom* is also a *ben l'Makom*. But, obviously, if he is aware of it, he uses it differently and he carries it out, the development is much deeper, quicker and surer. The same is true with a *Yom Tov*. The same is true with a *Shabbos*. *Shabbos* is a *metzius of emuna*. A Jew who keeps *Shabbos* becomes more *shaleim* in his *emuna*. If he is aware that *Shabbos* is a *meid* on the *Ribono shel olum* as existing and as the *borei* and the maintainer, the more he is aware, the deeper the *Shabbos* has an effect on him. The greater the depth of *emuna* that he derives from it.... In *ruchnios*, the more you are aware, the deeper the effect, the stronger the effect for reaching the influence (See Rav Shimon Shcwab zt"l in the *Mayan Hashovea, Parshas Beshalach* in the name of the Chofetz Chaim zt"l). [Excerpt from a *drasha* given by the Rosh HaYeshiva in Ner Yisrael titled *HashPa'as Shabbos U'mo'adim Al Ha'adam*].

the thinking about it, the making it a part of a thing that is not just habit, but that we stop and contemplate and think about and deal with an open, fresh mind.

All of these things change what we are doing when we come to learn and when we come to do **מצוות**, when we come to establish our responsibilities to fellow Jews, whether it's in **קירוב** work, whether it's in helping him learn, whether it's in helping him conceive what being a Jew is all about. If we come to it with a sense of knowing, with a sense, not of habit, but of contemplation, of thinking about it, there is this **חדשים בעיניך**. There is this sense of newness, this sense and excitement of starting fresh.

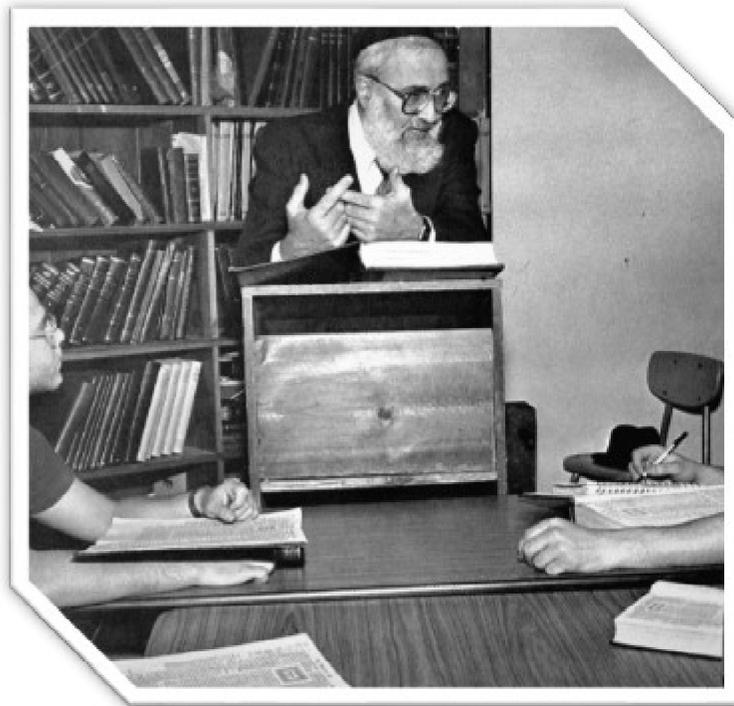
Again, being what we are, the human beings that we are, there is a tendency to let it become old habit.¹⁷ **ראש חודש** is the time that we can use to engender again this sense of newness with all the excitement and commitment that it can and does engender.

The **יום כיפור קטן**, the **ערב ראש חודש**, is this sense of renewal, of self-renewal, which is the fundamental of **תשובה**, the knowing that we can start our life all over again. And that from this moment on we can be literally **צדיקים גמורים**,¹⁸ that from this moment on we can open our minds up to Torah and **עבודה** and the **עולם של רבוננו**, and responsibility for **כלל ישראל** and undertake the journey that leads inevitably to **משיח**. At this moment we can start new.¹⁹ The **ראש חודש** of **עבודה** includes this, but goes on to the idea of coming to Torah and **עבודה** with a sense of newness, uniqueness, excitement and enthusiasm that that engenders.

17. ויאמר אדני יען כי נגש העם הזה בפני ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלמדה [ישעיה כט יג].
*ונראה שאע"פ שתשובה היא קלה מכל מקום לא שייך לשוב בתשובה בלי התעוררות לתשובה שהרי רק אם האדם חושב על חובתו בעולמו אז יתעורר לתשובה אבל אם הולך אחר מדת ההרגל ועושה הכל כמצות אנשים מלומדה לא יעשה תשובה כלל וכן מבואר מדברי רבינו יונה בשערי תשובה (שער ג' אות ט"ו) שכתב "ונאמר על האנשים שאינם עורכים מחשבות להתבונן תמיד ביראת ה' ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה לכן הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא' (ישעיה כ"ט, י"ג-י"ד)". למדנו מדברי רבינו יונה שהאדם צריך לערוך מחשבות להתבונן ביראת ה' כדי להוציא את עצמו ממצב של מצות אנשים מלומדה ובדרך כלל לא יתבונן האדם על כל זה רק אם יתעורר לזה מחמת איזה התעוררות [שיחות עבודת לוי ע"ג:י"ח].

18. על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת שמה הרהר תשובה בדעתו [קדושין דף מט ב].
19. דע כי דרכי הסיבות שיתעורר האדם בהם לשוב מדרכיו הרעים ששה...הדרך הג' כאשר ישמע מוסר החכמים והמוכיחים יקשיב וישמע ויכנע ויחזור בתשובה. ויקבל בלבו כל דברי התוכחות ושלא יגרע דבר מדבריהם. והנה האיש הזה ברגע קטן יצא מאפלה לאור גדול. כי עת אשר יאזין ויסקיב ולבבו יבין ושב ויקבל ביום שמעו דברי המוכיח. וקיים עליו להיותו עושה ככל אשר יורוהו תופשי התורה מן היום ההוא ומעלה להזהר כאשר יזהירוהו יודעי בינה לעתים. עלתה בידו התשובה ונהפך לאיש אחר. ומעת אשר קבל כזאת במחשבתו וגמר עליו ככה בלבבו קנה לנפשו זכות ושכר על כל המצות והמוסרים ואשרי כי צדק נפשו בשעה קלה. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שמות י"ב:כ"ח) וילכו ויעשו בני ישראל וכי מיד עשו והלא לא עשו עד י"ד לחדש. אלא כיון שקבלו עליהם לעשות מעלה עליהם [הכתוב] כאלו עשו מיד. ואמר באבות של רבי נתן כל שמעשיו מרובים מחכמתו חכמתו מתקיימת שנאמר (שמות כ"ד:יז) נעשה ונשמע. ביאור הדבר כי האיש אשר קבל על נפשו בלב נאמן לשמור ולעשות על פי התורה אשר יורוהו ועל המשפט אשר יאמרו לו היושבים על המשפט. יש בידו מן היום הזה שכר על כל המצות על אשר שמעה אונן מדברי התורה ותבן להם. ועל הדברים אשר לא גלו אונן עליהם עדנה. וצדק לבש וקנה זכות על הנגלות אליו ועל כל נעלם מעיניו. ואחרי זאת יום יום ידרוש וישקוד על דלתות מוכיחיו וישכיל מכל מלמדיו. ונמצא האיש הזה מעשיו מרובין מחכמתו כי לא ידע את הדבר והנה שכרו אתו (עליו) וכענין מה שאמרו ישראל בסיני נעשה ונשמע שהקדימו קבלת המעשה על נפשם לפני השמיעה. ובענין אחר לא יתכן שיהיו מעשי האדם מרובין ממה שהוא יודע [רבינו יונה שער תשובה שער ב].

היום הזה ה' אלקיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל צפוך [דברים כו טז]. היום הזה ה' אלקיך מצוך - בכל יום יהיו בעיניך חדשים כאילו בו ביום צטזית עליהם (תצחומא) [רש"י שם].

Please consider sponsoring a local distribution of this publication in your area.
Comments on content, requests for subscriptions or any other inquiries are welcome.

Email: moshew789@gmail.com Phone: (908) 910-3090

Distributed from Lakewood N.J.